

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 11. november 1999 • številka 45 (3039) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Dobra in pomembna inicijativa proti rasizmu

»Nikakršne koalicije z rasizmom«, je geslo demonstracije 12. novembra na Dunaju proti hujšaški politiki Jörga Haiderja nasproti tujcem. Okoli organizacij SOS Mitmensch in Republikanskega kluba – Nove Avstrije je v preteklih dneh nastala platforma »demokratska ofenziva«, kateri se je pridružila vrsta avstrijskih iniciativ in društev. K demonstraciji pozivajo med drugim Delovna skupnost krščanstvo in socialdemokracija, Akcija zoper antisemitizem v Avstriji, alternativni in zeleni sindikalisti, Starokatoliška cerkev, Evropski meščanski forum, Helping Hands, Hrvatski akademski klub, IG AutorInnen, Inicijativa manjšin, Longo mai, Mauthausen Aktiv Österreich, Avstrijska visokošolska zveza, Socialistična mladina, ženske v dunajski SPÖ, Katoliška akcija in Slovenska prosvetna zveza. Poleg tega iniciativo podpirajo tudi številni posamezniki, med njimi tudi nekaj bivših socialdemokratskih ministrov: Karl Blecha, Ferdinand Lacina in Rudolf Scholten. Tudi trenutni notranji minister Schlögl je v ORF iniciativo pozdravil kot »dobro in pomembno« in ponovil, da Avstrija ni tujcem naklonjena dežela.

Prireditelji računajo s 50.000 udeleženci. Načrtovana pa je tudi vseavstrijska akcija: Avstrija prižiga luči; v spomin na morje luči leta 1993, ki je bilo naperjeno proti svobodnjaški ljudski iniciativi o tujcih. Do tokratne manifestacije pa prav tako prihaja zaradi desne politike svobodnjakov. V pozivu na demonstracijo med drugim piše: »Na pragu v naslednje tisočletje, v državi, ki prosperira, smo soočeni z demagoško gonjo, s sovraštvom do tujcev, s sramotnim socialno šibkejših

– in z dvomljivim ravnanjem z nacistično preteklostjo. Neobjasneno večno včerajšnje že predolgo ovira našo prihodnost. FPÖ je s škandaloznim, rasiističnim volilnim bojem postala nevarna sila ... Zato njeno sodelovanje v vladi, tudi posredno, ne more priti v poštev. Dopuščalo se je in še se dovo-

ljuje, da se tujci zlorabijo kot grešni kozli za nerešene družbene probleme. ... Ekstremistični populizem Jörga Haiderja je napačen odgovor na potrebo po obnovi. Za tem se skriva avtoritarni projekt t. i. tretje republike. To pomeni popoln prelom z demokratičnim osnovnim konsenzom.«

A. L.

PISAN KOT JESENSKO LISTJE je bil spored Bilčevške jeseni '99. Najmlajši so se še posebno zabavali ob igri »Kecek in Pehta«

Stran 5

PREBLISK

»S pomočjo dveh ideologij se je poskušalo ljudi izenačiti: nacionalizem naj bi ustvaril egalitarne narode in jih med seboj omejil – komunizem pa je bil izumljen, da bi kar vse ljudi po vsem svetu izenačil. Pika. To so zgoščene besede na vabilu k predavanjem na temo »Bilanca 20. stoletja«, ki bodo v naslednjih mesecih v Katoliškem domu prosvete v Tinjahu. Čas množičnega kolektivizma naj bi bilo to stoletje in zgoraj citirana -izma, da sta poskušala ljudi »izenačiti«. V katera -izma bi po tem opisu lahko vključili npr. rasizem, fašizem, biologizem, kapitalizem, etnocentrizem, katolicizem, fundamentalizem, militarizem, egoizem? Kam naj bi vključili množični kolektivi-

zem, ki se izraža v obliki konzumne histerije in uživanja zgoščenega, globalnega in lokalnega kulturnega izraza? Kdaj so živeli Tarzan, Schwarzenegger, Beatelsi, Moik, Jackson in Oberkrainerji? »Bližajoči se konec 20. stoletja

Množični kolektivizem?

nas izziva, da naredimo bilanco o tem, kar se je v tem našem stoletju ... » z nami zgodilo in kolikor so -izmi postali za nas virtualna resničnost in ideologija. Na začetku stoletja nam je bil važen lep konj s kočijo, danes je lep, nov avto že samo-umevnost. »Pogled nazaj naj služi določanju stališča v sedanjosti.« Fetišizem? jka

X. EVROPSKI KONGRES NARODNIH SKUPNOSTI

Manjšine in gospodarstvo – Ekonomski in varnostni dejavniki kot element reševanja etničnih konfliktov?

Od 18. do 20. novembra 1999 v Železni Kapli

Otvoritev: 18. 11., ob 19. uri v Železni Kapli - zdravilišče
Predavanja: v petek in soboto od 9. ure dalje

Prireditelji: Dežela Koroška / Biro za slovensko narodno skupnost
Evropska hiša Celovec
Oficirsko združenje na Koroškem
Združenje za deželno obrambo in varnostno politiko

CELOVEC

Tudi Katoliška akcija poziva

Slovenski oddelek Katoliške akcije poziva k sodelovanju na javni manifestaciji proti rasizmu, ki bo v petek, 12. novem-

bra, ob 18. uri pred stolnico sv. Štefana na Dunaju. V izjavi za javnost Katoliška akcija opozarja na zaskrbljujoč razvoj, po katerem se v bogti Avstriji razširja politična kultura, naperjena proti tujim državljanom v deželi. To da je odraz neodgovornega ravnanja proti osebam, ki so kot delova sila za krepitev gospodarske in družbene stabilnosti v državi nepogrešljivi. Po besedah tajnika Katoliške akcije Pavla Zablatnika si tudi slovenski oddelek v skladu s Katoliško akcijo prizadeva za demokracijo, socialno pravičnost in človekovo dostojanstvo v državi.

Slovenski oddelek Katoliške akcije podpira v svoji izjavi v smislu pozitivnih želja na osnovi stvarne politične diskusije »tri želje Avstriji«: za novo politično kulturo, za socialno pravičnost in za nedeljivost človekovih pravic, ki zagotavlja odkrit postopek za politični azil in ujava protidiskriminacijske zakone.

Osrednji koncert

Slovenske prosvetne zveze
ob 100-letnici rojstva
Pavla Kernjaka

MPZ SPD »Danica«
MoPZ SPD »Trta«
Orkester
Glasbene šole
Tonč Feinig-kvartet
& Dvojezični zbor
Vaščana pojo
Mihael Vavti,
saksofon

Mojcey, oh Mojcey

Petek, 19. 11. '99 • 20.00
Kulturni dom Bistrica v Rožu
Nedelja, 21. 11. • 14.30
Kulturni dom Šentprimoz

PREBERITE

Šolstvo

Franc Kukovica meni, da koroško šolstvo le nezadostno izpolnjuje svoje vzgojne naloge

Stran 3

Obletnica

SPD »Kočna«, kjer sodelujejo tudi nemško govoreči člani, obhaja 90-letnico

Stran 4

SPD KOČNA

Slovensko prosvetno
društvo KOČNA v Svečah

Vas prisrčno vabi na
prireditve ob

90-letnici društva

v nedeljo, 14. novembra 1999
ob 18. uri,
pri Adamu v Svečah

KOMENTAR

Dr. Conny Kogoj – sodelavka
Iniciative manjšine na Dunaju

V petek, 12. novembra, bo na Dunaju v organizaciji platforme »demokratska ofenziva« potekala manifestacija pod geslom »Nobene koalicije z rasizmom«. Prireditelji pričakujejo na tisoče ljudi, ki bodo na Stephansplatzu, kjer je imela meseca oktobra tudi svobodnjaška stranka svojo zaključno prireditev ob parlamentarnih volitvah, demonstrirali proti »sovražstvu do tujcev«, »večno včerajšnjemu« in proti »haiderizaciji naše dežele«, kot piše v pozivu na demonstracijo.

Organizacije, ki se zavzemajo za človekove pravice, imajo mešane občutke. Na eni strani so si na jasnem, da naj ne bi prišlo do ponovega morja luči kakor pred šestimi leti. Tedaj je 250.000 udeležencev agitiralo proti ljudski iniciativi svobodnjaške stranke v zvezi s pravom tujcev. Pomagalo pa je bore malo: le nekaj mesecev pozneje je vladna koalicija sprejela zaostritev teh zakonov. Na drugi strani pa so po državnozborskih volitvah čutili veliko potrebo, da je treba »nekaj storiti« in »se temu nekako zoperstaviti«. To potrebo je od začetka spremljala želja po mobilizaciji odpora, ki naj bi spravi mase na ceste.

Manifestacija na Dunaju pa je tudi priložnost, da se formulirajo konkretne politične zahteve kot na primer ukinitve odgona pripora, izdelava volilnega zakona za tuje državljane in sprejetje avstrijskega zakona proti diskriminiranju. O slednjem trenutno razpravljajo v široko zasnovani delovni

Bo zmagala demokratska družba?

skupini predstavnikov nevladnih organizacij (HOSI, Selbstbestimmtes Leben, Inicijativa manjšine, SOS Mitmensch, idr.). Osnutek zakona naj bi bil izdelan do konca tega leta.

Manifestacija na Dunaju je vsekakor lahko izredno pomembna oblika širokega odpora zoper tujcem sovražnemu in rasističnemu vzdušju, ki trenutno vlada v deželi.

Uspeh pa ne bo odvisen samo od tega, koliko ljudi bo šlo na ceste, temveč predvsem, ali bodo sledila pozitivna politična dejanja. Mogoče bo do tega prišlo. Bila bi zmagala demokratska družba.

DUNAJ

Proti rasizmu – in kaj potem?

Poziv na demonstracijo, 12. novembra, proti pojavom rasizma in politiki Jörga Haiderja je v avstrijski javnosti naletel na široko odobravanje. Toda, kaj je po protirasistični manifestaciji pričakovati?

Janko Messner (pisatelj):

Demonstracija je zelo pozna. Morala bi biti že pred volitvami. Potem se FPÖ ne bi upala plakirati takih lepakov. Prav bi bilo, če bi podobne demonstracije bile tudi v zveznih deželah, zlasti na Koroškem. Časopisi povišujejo Haiderjeve besede. Haider je silno nevaren, ker mlad, politično neobveščen člo-

vek je dovzeten za vsak senzijski obet. Sicer pa ne verjamem, da bo demonstracija vplivala na sestavo nove vlade.

Conny Kogoj
(Inicijativa manjšine):

Manifestacija vidim bolj kot simbolični akt. Ne pričakujem kakih političnih posledic. Pomembno pa je, da se upor proti Haiderju končno manifestira, čeprav ne gre samo za Haiderja, temveč tudi za stranke, ki so potegnile za njim. Pričakujemo predvsem močan glas drugačne Avstrije.

Marjan Sturm (ZSO)

Demonstracija se mi zdi po-

trebna, da se družba senzibilizira za to vprašanje in manifestira drugačno gledanje, kot je bilo to v volilnem boju. Gre za aktiviranje civilne družbe, ki naj bi se se bo bolj aktivno vključevala v politiko.

Rudi Vouk (NSKS):

Demonstracija se mi zdi smiselna iz dveh vidikov: za avstrijsko javnost, saj se večina ne strinja s Haiderjevo politiko, in tudi za mednarodno javnost. Osebnost pa menim, da demonstracija ne bo imela večjih posledic. Za uspeh bi bilo potrebno tudi revidiranje nekaterih zakonov, ki jih je sprejela koalicija.

PRED SEMINARIJEM ZSZ

Slovenščina naj bo samoumevna

Ob letošnjem seminarju Zveze slovenskih žena od 12. do 14. novembra v Portorožu nam je predsednica ZSZ Milka Kokot razložila ozadja in cilje tega srečanja.

Zakaj tema seminarja: Slovenščina – več kot samo jezik?

Izbira teme ni bila težka. Drži, da smo v preteklosti obravnavale tudi teme, ki so zadevale predvsem ženske kot pripadnice manjšine. Na lanskoletnem, zelo uspelem seminarju na temo »Skrb za manjšinski jezik v jezikovno mešanih okoljih« se je pokazalo, da je skrb za ohranitev slovenskega jezika zelo prisotna. Politični razvoj na Koroškem po deželnozborskih volitvah in izid volitev v državni zbor nas opozarja na nevarnost poslabšanja pravic manjšine, predvsem pri dvojezičnem šolstvu in s tem poslabšanje pogojev za ohranitev slovenskega jezika. Na letošnjem seminarju želimo med drugim poudariti, naj se pridobljeno znanje slovenščine uporablja bolj samoumevno in samozavestno.

Kako gledate na razvoj dvojezičnosti na Koroškem in

kako je z znanjem slovenščine pri mlajši generaciji?

Gledati na razvoj dvojezičnosti na Koroškem pomeni stalna skrb in spremljanje tega razvoja, ne dovoliti, da bi se karkoli poslabšalo v dosedanjem procesu dvojezične vzgoje. Na-

Predsednica ZSZ Milka Kokot

sprotno, vsi skupaj bi se morali bolj zavzemati za izboljšanje vzgojnih metod dvojezičnega izobraževanja, začeti v predšolskem obdobju, ki je ključno za razvoj otroka. To lahko utrdimo s povezovanjem predšolskih vzgojnih ustanov z družinskimi okoljem. S tem otrok začuti, da je slovenščina del njegovega okolja, saj mu je ne

posreduje samo vzgojitelj, temveč tudi domači, s katerimi ga vežejo predvsem čustvene vezi.

Kaj, če bi se seminarja radi udeležili tudi moški?

Gotovo se ne bi zgodilo nič »velikega«! Nasprotno, ZSZ se v zadnjih letih močno prizadeva, da bi se seminarjev, predavanj in drugih dejavnosti naše organizacije udeleževali tudi moški. Ne moremo se na eni strani boriti za enakopravnost med spoloma, na drugi pa odklanjati moške pri vprašanjih, ki zadevajo nas vse, pa naj bo to vprašanje dvojezične vzgoje ali pa specifično ženska vprašanja. Na seminar smo vabile tudi moške! Moram pa ugotoviti, da je njihova odzivnost relativno majhna. Smo res za vzgojo otrok odgovorne samo ženske?

Zelo zaskrbljujoča pa je odzivnost na seminar pri slovenskih medijih in organizacijah na Koroškem, tako pri časopisih, radijskih postajah in televiziji kot tudi pri funkcionarjih in ustanovah, katerim bi morala biti skrb za ohranitev in uporabo slovenskega jezika glavno vodilo njihovega dela.

Hvala za pogovor

CELOVEC

Sosvet tudi o šolstvu

Za 2. november napovedana seja sosveta za slovensko narodno skupnost na Koroškem je preložena na 18. tega meseca. Zasedanje bo prvo po državnozborskih volitvah, vabljen pa je tudi deželni glavar. Glavne točke dnevnega reda so najno-

vejši razvoj na področju šolstva, poročilo vlade Svetu Evrope o položaju narodnih skupnosti v Avstriji, postopek za ratifikacijo listine o evropskih regionalnih in manjšinskih jezikih ter sodelovanje z ostalimi avstrijskimi sosveti.

CELOVEC

Volitve NSKS februarja 2000

28. oktobra je Zbor narodnih predstavnikov, najvišji gremij Narodnega sveta, na svoji seji določil februar 2000 kot termin za izvolitev novega zbora. Praviloma bi morale biti volitve že letos spomladi, ko je potekla mandatna doba, a je celotno predsedstvo v tem času odstopilo. Provizorično

vodstvo je prevzel Rudi Vouk. Na seji je Zbor narodnih predstavnikov sklenil nekaj sprememb. Namesto 60 članov naj bi jih imel v prihodnje samo še 48, volitve pa bodo potekale le še v enem krogu. Volilno pravico naj bi imeli vsi koroški Slovenci, ki v letu 2000 dopolnijo 15. leto starosti.

CELOVEC – »SEJEM DRUŽINA«

Terme - raj za oddih

Največji družinski event leta bo potekal na celovškem sejmišču (hala 3), od danes, četrta, do nedelje, 14. novembra 1999. Približno 300 razstavljalcev se bo predstavilo na ca. 15.000 kvadratnih metrov sejemske površine. Sejem bo nudil za vsak okus nekaj. Ogledate si lahko posebno razstavo pohištva z najnovejšimi inovacijami, ki so prilagojeni prizadetim in starejšim osebam. Poleg tega boste lahko prisluhnili zanimivim predavanjem in diskusijam na temo

»družina«. Predstavili se bodo tudi nekateri zimsko-športni centri; žrebanje smučarskih kart, čaka vas snežna pokrajina itd. Trikrat dnevno pa so na sporedu različni showi: modna revija, baletne predstave in show talentov. Zvedeli boste vse zanimivosti o slovenskih zdraviliščih, ki se ponajajo s stoletno tradicijo in so pravi raj za letni in zimski oddih.

Vstopnina za odrasle je 50 šilingov, za seniorje pa 35 šilingov. Otroci do 15. leta imajo prost vstop. M. Š.

ŽELEZNA KAPLA

X. Evropski kongres narodnih skupnosti

Od 18. do 20. novembra bo v zdravilišču v Železni Kapli potekal 10. kongres narodnih skupnosti, ki ga prirejajo Biro za slovensko narodno skupnost pri uradu koroške deželne vlade, Evropska hiša Celovec, Oficirsko združenje na Koroškem in Združenje za deželno obrambno in varnostno politiko.

Težišče letošnjega kongresa je posvečeno vprašanju: »Manjšine in gospodarstvo – ekonomski in varnostni dejavniki kot element reševanja etničnih konfliktov?« Kongres bo v četrtek odprl deželni glavar in se bo v petek nadaljeval

z referati na teme: vloga manjšinskih jezikov (Erich Prunč, A), tržna vrednost znanja jezikov (Donald D. White, ZDA) medkulturni know-how kot tudi etnična komponenta v ekonomskih odnosih (Olga Gvozdyak, UKR), Vzhodna Nemčija v transformaciji (Franz Walk, N), poljska pot v EU (Bogdan Gruchman, PL), kooperacija poklicnih šol na Koroškem v Sloveniji (Josef Picej, A) ter o gospodarskem položaju valižanske, zgornjejadanske in slovenske manjšine na Koroškem (Allan Wynne Jones, VB; Milan Bufon, SLO; Anton Koren, A).

V soboto bo tekla razprava o kriznemu področju Balkana in prispevku Evrope k stabilizaciji tamkajšnje situacije, s tem pa tudi k varnosti v Evropi ter o vplivu in posledicah balkanske krize na Avstrijo. Cilj je preučiti, ali so ekonomski in varnostni dejavniki primerna sredstva za reševanje konfliktov. Predavali bodo Thomas Rapatz, podrejeni obrambni ataše za Bosno in Hercegovino, Erhard Busek, avstrijski član evropskega parlamenta Hubert Pirker in avstrijski poslanik Gerhard Jandl. Na koncu kongresa bo razprava z vsemi navzočimi predavatelji. A. L.

ŠOLSTVO IN PEDAGOGIKA

V dvojezični šoli na Koroškem je potrebno več vzgojnega dela

Kaj vse je vzgojno delo? Da naučimo otroka primerne obnašanja, pozdravljanja, spoštovanja drugega in njegove drugačnosti, tolerantnega ravnanja, reševanja nesoglasij s pogovorom in še in še.

Nasteti so splošnoveljavni cilji vsakršnega vzgojnega delovanja. Običajno jim je treba dodati še verske vzgojne cilje.

Koroško šolstvo ima poleg običajnih posebnih konkretnih vzgojnih nalog: vsestransko informirati o slovenski manjšini – delovati v smeri odpravljanja krivic, ustvarjanja dobrega in enakopravnega sožitja ter Slovencem naklonjenega vzdušja na Koroškem. Te naloge koroško šolstvo izpolnjuje nezadostno, meni avtor prispevka Franc Kukovica in koroške šolske oblasti poziva, naj postanejo iniciativne.

Te naloge koroško šolstvo izpolnjuje nezadostno. Na mnogih šolah je informacija o slovenski manjšini pomanjkljiva ali pa je sploh ni. Ponavadi se v šolah ne razčisti niti pojem vindišarstva. Je potem čudno, da nemškonaacionalna združenja ob koncu 20. stoletja prav ta pojem še vedno uspešno uporabljajo za razdvajanje prebivalstva? Vindišar velja za domovini zvestega Korošca. Znana je tudi trditev (primitivna, a uspešna), da na Koroškem poleg nemškega ne obstaja noben drug deželni jezik.

Slovenski jezik v javnosti (občinske, sindikalne prireditve, letaki in pisanja Rdečega križa, športne prireditve na okrajni in deželni ravni ter nešteto drugih dogajanj) zasledimo le malokje, še vedno je v ilegali ali pa se obravnava zelo sramljivo. Le kdaj pa kdaj puste kakega Slovenca na govorniški oder. Še takrat, ko gre za profit dežele, nekateri politiki le težko izustijo besedici »brez meja«. Posamezniki se pred volilci raje pobahajo z napovedjo, da se bodo zoperstavili slovenizaciji Koroške. Zaradi kariere se odločijo za potvarjanje resnice. Vedno znova smo priča, kako se širijo laži, ki že desetletja zastrupljajo koroško ozračje.

»Vedno spet smo priča, kako se širijo laži, ki že desetletja zastrupljajo koroško ozračje.«

Kako zaustaviti delovanje, ki je uperjeno proti mirnemu sožitju v deželi? Z informiranjem o koroških Slovencih, ki pa mora zajeti čim večje število sodeželanov. Predpogoj za tako delovanje je vedenje o koroški zgodovini, poznavanje slovenske koroške preteklosti in sedanjosti ter nekoliko iznajdljivosti.

Dolžnosti šole so uzakonjene

So možnosti informiranja na območju manjšinskega šolstva izkoriščene? Je dovolj posredovanja o zgodovinskem dogajanju in današnjem stanju slo-

Koroško šolstvo ima poleg običajnih vzgojno-izobraževalnih nalog še posebne konkretne naloge: vsestransko informirati o slovenski manjšini – delovati v smeri odpravljanja krivic, ustvarjanja dobrega in enakopravnega sožitja ter Slovencem naklonjenega vzdušja na Koroškem. Te naloge koroško šolstvo izpolnjuje nezadostno, meni avtor prispevka Franc Kukovica in koroške šolske oblasti poziva, naj postanejo iniciativne.

venske manjšine na Koroškem? So izkoriščene možnosti, ki jih za to predvideva avstrijska šolska zakonodaja?

Na zastavljena vprašanja bi moral odgovoriti z nekaj stranmi primerov dogajanja po šolah, z opisom delovanja okrajnih šolskih inšpektorjev in s skrajno okrnjenimi možnostmi

Kako priti iz te zagate?

Odgovor na poprej povedana dejstva: Pomagajmo si sami! Delajmo to, kar mnoge kolegice in kolegi po dvojezičnih ljudskih in glavnih šolah že leta delajo! Njihovo informacijsko delo v okviru rednega pouka (učni načrt naroča npr. povezave med predmeti, projekte,

tenje oblik dela v razredih. To ni naloga posameznih kolegic in kolegov, pač pa šolske nadzorne oblasti, tudi manjšinskega šolskega oddelka pri Deželnem šolskem svetu za Koroško. Učiteljstvo je treba vzpodbujati k takemu vzgojnemu in izobraževalnemu delu v razredu ter mu dati možnosti sooblikovanja.

Potrebujemo torej najprej naročilo (iniciativo) šolske oblasti, potem šele vključitev šolskih praktikov, ki so sposobni izdelati konkretne predloge za takšno načrtno vzgojno in izobraževalno delo, ki se ga na Koroškem ne bi smeli več izogibati. Da je delo odgovorno, vemo vsi, da je iz narodno-političnega vidika obeh narodov na Koroškem potrebno, tudi. Dokler za tako delo v razredu ni konkretnih navodil koroških šolskih oblasti, se moremo naslanjati na šolsko zakonodajo iz leta 1988 in 1995, ki omenjeno izobraževalno in vzgojno delo narekuje. Kdor omenjeno delo pusti povsem v nemar, ne izpolnjuje naročila pomembnih šolskih predpisov in ne doprinaša k mirnemu postopnemu združevanju narodov in držav Evrope.

Avstrijska šolska zakonodaja določa vzgojni cilj avstrijske šole; učni načrt npr. v didaktičnih načelih jasno izpove vzgojno-izobraževalne cilje. Oprimo se na te predpise in jih upoštevajmo v vsakdanji praksi.

Komisije so se ukvarjale s to tematiko

Naše poprej omenjeno prizadevanje o informiranju šolske mla-

dine v zadevah slovenske manjšine na Koroškem je v skladu z vsemi zakonskimi določili. Svoječas je bilo v dunajskih šolskih komisijah (v letih 1987 do 1991), v katerih smo sodelovali tudi koroški Slovenci, o tem dosti govora in konkretnih predlogov. V zaključnem poročilu komisije so na dvanajstih straneh predlagane in podrobno opisane možnosti uporabe slovenskega jezika v dvojezični ljudski šoli na Koroškem. V poročilu je po podrobnem opisu še povzetek v zgoščenih oblikah (Mögliche »Orte« der Zweisprachigkeit, glej grafiko).

Predlog komisije naj bi bil, posebno po naročilu avstrijskega državnega zbora, koroškimi šolskim oblastem v pomoč za izdajanje smernic. Žal se to naročilo ni izvedlo.

Predlog komisije je v skladu s tistimi odstavki šolske zakonodaje, kjer je govor o medkulturnem učenju, o posredovanju slovenskih kulturnih dobrin, o medrazrednih skupnost pospešujočih ukrepih ter drugih vzgojnih in izobraževalnih ciljih. Omenjeno vsebuje Sprememba zakona o manjšinskem šolstvu na Koroškem, Zvezni uradni list št. 326/1988 (Änderung des Minderheiten-Schulgesetzes für Kärnten, Bundesgesetzblatt Nr. 326/1988), Učni načrti za ljudske šole manjšin in za pouk v jezikih manjšin, Zvezni uradni list št. 511/1988 (Lehrpläne für Minderheiten-Volksschulen und für den Unterricht in Minderheitensprachen, Bundesgesetzblatt Nr. 511/1988) in iz leta 1995.

Odgovorne pri Deželnem šolskem svetu za Koroško (posebno iz manjšinskošolskega oddelka), sodelavce Zveznega pedagoškega inštituta za Koroško in odgovorne za izobraževanje učiteljstva na okrajni ravni pozivam, da se nemudoma lotijo načrtovanja za izvedbo omenjene vzgojno-izobraževalne naloge avstrijskih šol, orga-

Šola naj ne bi posredovala samo jezika

vplivanja manjšinskošolskega oddelka pri Deželnem šolskem svetu na dogajanje po šolah

Strnjen odgovor se glasi: Možnosti niso izkoriščene; informacij je premalo; od šolske oblasti, zastopnikov učiteljskih organizacij, sindikata in personalnega zastopstva za to tematično ali sploh ne ali pa le redko kdaj zaznamo pobude; v izobraževanje učiteljskega naraščaja in v nadaljnje izobraževanje učiteljstva je tematika komajda zaznavno vključena. Zamuja šola zato, ker politika informacij o manjšini ne želi?

medkulturno in politično izobraževanje) poteka na lastno pobudo. Na sosednji šoli poteka verjetno povsem drugače, na nekaterih šolah pa ga sploh ni.

Pošteno delo velikega števila kolegov in kolegic v dvojezičnih razredih je hvale vredno. Privedlo je do znatnega izboljšanja stanja na teh šolah. Vsakodnevna živeta toleranca je prispevek k večjemu vrednotenju slovenskega jezika.

Manjka pa nam poenotenje tovrstnega pouka v prid boljšemu sožitju na Koroškem, postavitve nekaterih smernic in poeno-

sozialer Rahmen	Unterricht	Schulleben insgesamt	Eltern als Schulpartner	gesellschaftliches Umfeld der Schule
Sprachgebrauch				
rituell (= Standardformeln, häufig verwendete Texte, die immer gleich bleiben)	Begrüßung/Anrede/Verabschiedung Lieder/Hymnen Gebete etc.	Begrüßung etc. bei gemeinsamen Veranstaltungen aller Klassen	Begrüßung etc. bei Elternabenden	Begrüßung etc. bei Festen und Feiern, an denen auch die Schule beteiligt ist
kommunikativ (= an Partner, Situation und Sprechabsicht angepaßte Sprache)	entdeckendes Lernen Rollenspiel andere Formen handlungsorientierter Didaktik	Veranstaltungen mit Partnerschulen	Einbezug von Eltern in den Unterricht (z. B. im Rahmen von Projekten/Schulfeiern)	Projekte zur Orts-erkundung Theater
metasprachlich (= sprachliche Regulierung und Reflexion sozialer Ereignisse)	Steuerung des Unterrichts (loben, tadeln, disziplinieren, ordnen etc.)	Steuerung des Schullebens (Schulordnung, Anweisungen etc.)	dürfte eher unrealistisch sein	dürfte eher unrealistisch sein
demonstrativ (= öffentliches Herzeigen einer Sprachkultur)	Lehrmittel Aufschriften Klassenbücherei Wandbilder etc.	Klassen- und Raumbezeichnungen Formulare Zeugnisse Ausstellungen	Einladungen Informationen und Schulnachrichten	Außendarstellung der Schule, z. B. Aufschrift

Predlog komisije, ki se v praksi ne upošteva

»Pomagajmo si sami! Delajmo to, kar mnoge kolegice in kolegi po dvojezičnih ljudskih in glavnih šolah delajo že leta! Njihovo informacijsko delo v okviru rednega pouka (učni načrt naroča npr. povezave med predmeti, projekte, medkulturno in politično izobraževanje) poteka na lastno pobudo.«

nizirajo izobraževanje učiteljstva in izdajo potrebne smernice. Ti dejavniki, poleg političnih instanc seveda, ki nadzirajo njihovo delo, namreč nosijo odgovornost za doslejšnje nezadostno izpolnjevanje avstrijske šolske zakonodaje na Koroškem v škodo slovenski narodni skupnosti.

Nadaljevanje in konec v prihodnji številki.

RADIŠE

Tomaž Ogris bo oddal funkcijo predsednika

SPD »Radiše«, ki šteje med najbolj aktivna prosvetna društva v okolici Celovca, bo prihodnjo soboto imelo svoj redni občni zbor. Dolgoletni predsednik Tomaž Ogris ima velike zasluge, da se je pestro kulturno in prosvetno delovanje domačega

društva uveljavilo tudi med nemško govorečimi sodeželani v občini Žrelec. Tomaž Ogris se je sam pojmoval kot most med sosedi in obema narodoma, ki lahko živita v sožitju samo tedaj, če se tudi medseboj spoštujeta. M. Š.

25 LET DRUŠTVA SLOVENSKIH PISATELJEV IN PISATELJIC V AVSTRIJI

Ohraniti živo slovensko besedo na Koroškem

Pred 25 leti so koroški slovenski pisatelji in pisateljice ustanovili svojo lastno organizacijo. Njen prvi predsednik je bil Janko Messner alias Pokrznikov Luka, ki je poskrbel za svež veter med besednimi ustvarjalci. Tedanjemu odboru je tudi uspelo pritegniti poleg že ariviranih ustvarjalcev mlajše sodelavce okrog revije mladje. Z Messnerjem na čelu je DSPP v Avstriji tudi prodrlo v mednarodno javnost in navezalo in oživilo stike s pisatelji onstran Karavank.

Sedanji predsednik Herman Germ si šteje v čast, da je društvu uspelo ob jubileju izdati literarni zbornik, v katerem sodeluje približno dvajset besednih ustvarjalcev in ustvarjalk, med njimi tudi mlajši in novi avtorji kot npr. Martin Kuchling in Marjeta Angerer. Z literarno

glasbenimi večeri, ki so dobro odmevali v raznih krajih južne Koroške, hočejo nadaljevati tudi v prihodnosti. Nadalje bodo negovali stike z avtorji onstran Karavank, konkretno z Literarnim klubom v Slovenj-Gradcu in Društvom pisateljev Slovenije.

Poglavitna naloga pa je, da DSPP v Avstriji organizira literarno sodelovanje koroških avtorjev in avtoric in da tudi posreduje in pomaga pri objavljanju besedil ter da se trudi za naraščaj besednih ustvarjalcev in ustvarjalk, pravi Germ. Omejena finančna sredstva seveda otežujejo delovanje organizacije kot npr. tiskanje knjig ali pa izdajanje literarne revije. Društvo se bo tudi še naprej trudilo za notranje povezovanje med člani in članicami. DSPPA sedaj šteje približno 40 članov. M. Š.

OSREDNJI KONCERT SPZ

»Mojcej, oh Mojcej«

Kernjakova najbolj znana skladba je geslo letošnjega osrednjega koncerta SPZ. Ob 100-letnici skladatelja mu SPZ posveča koncert z njegovimi originalnimi skladbami in z novimi priredbami. Ob tem pa bo z vizualno moderacijo prikazano življenje in delo P. Kernjaka.

Letos je bilo že nekaj spominskih prireditev in koncertov, namenjenih prav obletnici rojstva skladatelja. SPZ pa želi zaokrožiti spominske svečanosti z raznolikim glasbenim sporedom, ki iz različnih glasbenih žanrov prikazuje glasbeni opus Pavla Kernjaka.

Sodelovali bodo pevski zbori in instrumentalisti, ki so se letos posebej posvetili Kernjakovi pesmi. Moški pevski zbor »Trta« mu je posvetil stilni koncert, »Vaščani pojo« so se ga spomnili na posebni prireditvi letos poleti Na Gori pri Bilčovsu. Mešani pevski zbor »Danica« mu je posvetil pet pesmi, instrumentalisti Glasbene šole in Tonč Feinig z Dvojezičnim zborom in instrumentalisti pa bodo pripravili nekaj novih melodij, nekaj novih skladb, ki so zasnovane na podlagi Kernjakove melodijske. Miha Vavti s saksofonom bo spremljal nekatere pesmi »Danice« in pevske

skupine »Vaščani pojo«. Vizualna moderacija naj bi omogočila, da bi glas in sliko Pavla Kernjaka videli in slišali z originalnih posnetkov, tako kot je na svoje življenje in delo skladatelj gledal sam.

Kernjak je bil tudi centralni zborovodja SPZ in je v združenih zborih tedanjega časa zbiral mlade in stare in s svojimi melodičnimi pesmimi skrbel za to, da imajo njegove pesmi v svojem repertoarju skorajda vsi slovenski pevski zbori.

SPZ se je tokrat odločila, da izvede dva koncerta z istim programom, prvi bo v petek, 19. novembra, ob 20. uri v kulturnem domu v Bistrici v Rožu, drugi pa v nedeljo, 21. novembra, ob 14.30 uri v kulturnem domu v Šentprimozu.

J. M.

SVEČE - 90 LET SPD »KOČNA«

»Pogumno in samozavestno v prihodnost«

Prihodnjo nedeljo bo SPD »Kočna« v Svečah, ki spada med najstarejše organizacije, proslavilo 90-letnico svojega obstoja. S svojo bogato in raznoliko prosvetno dejavnostjo je društvo veliko prispevalo k razvoju in ohranitvi slovenske kulture na Koroškem.

29. avgusta 1909 je Gregor Pak v Adamovi gostilni v Svečah sklical ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo 120 ljudi. Takoj po ustanovitvi je prosvetno delo močno zaživelo. Ustanovljen je bil Pevski zbor Jake Beguša, tamburaški zbor in nabavljen društveni oder. Manjkala tudi ni društvena knjižnica, ki je že v prvem letu štela nad 400 knjig. Negovali so tudi odrsko in športno dejavnost. Zelo razburkano pa je bilo društveno življenje po prvi svetovni vojni in po plebiscitu l. 1920. V občini so bile na delu nemškonacionalne sile, ki so pričele ustanavljati nemške pevske zbornice in tako hotele društvo razbiti. Slovenski prosvetarji pa niso klonili pritisku. Po priključitvi Avstrije k »tretjemu rajhu« je bilo društveno delo onemogočeno. Dolgoletni predsednik društva župnik Viktor Ruprecht je bil izgnan, številne družine so romale v gestapovske zapore in koncentracijske taborišča, na raznih frontah pa so darovali življenje nadebudni društveniki, nekateri pa so se pridružili partizanom. Po drugi svetovni vojni je starosta prosvetnega gibanja v bistriški okolici Šiman Ferčnik skupno z mlajšo generacijo obnovil društvo. Prosvetno delo je ponovno močno zaživelo in se nadaljevalo z velikim elanom prav do danes. Društvo pa je na dolgi prehojeni poti doživljalo viške in padce.

Odrska dejavnost

V mlajši zgodovini »Kočne« so društveniki spet poživili nekdanj bogato odrsko dejavnost. Pri Adamu so uprizorjali igre slovenskih dramatikov, npr. »Deseti brat«, »Domen« Josipa Jurčiča in »Verigo« Frana Sa-

laškega Finžgarja. Zelo aktivna je bila režiserka gospa Krause in njena hčerka Poldi. Sledile so predstave »Pepelka«, »Županova Micka«, »Vzorni soprog« itd. Režijsko delo pa je opravil Franci Končan. Po igralskem premoru je leta 1997 mladina iz Sveč in okolice igrala igro »Kraljevi smetanovi

Predsednica »Kočne« Tatjana Feinig

kolački« (režija Marjan Bevk ob asistenci Magde Kropiunig). Dekleta iz te skupine pa so letos naštudirale kabaret »Ni predstave - Keine Vorstellung«, odrasli pa so se predstavili z Molierovo komedijo »Tartuffe« Obetavno mladinsko igralsko skupino vodi Magda Kropiunig.

Glasbena šola

Glasbena šola je začela delovati spomladi leta 1978. GS Sveče je bila med prvimi šolami, ki je nudila glasbeni pouk v slovenskem jeziku, učili pa so učitelji z Jesenic. Prva glasbila so bila flauta, kitara in klavir. Pouk je potekal v stari ljudski šoli, nato pri družini Feinig, od leta 1986 pa v Vrbnikovi hiši (Galerija Gorše). Število učencev stalno niha, nastopili pa so predvsem doma na materinskih proslavah, božičnicah, slikarskih tednih in na internih šolskih nastopih.

Pevska dejavnost

Kar tri desetletja je deloval MoPZ »Kočna«, ki je nastopal na vseh domačih društvenih prireditvah in tudi zunaj Koroške.

Nepozabno doživetje za pevce pa je bila turneja leta 1985 v Kanado in ZDA. Danes deluje otroški zbor, ki ga vodi Malka Feinig in cerkveni zbor pod vodstvom Antona Feiniga.

Slikarski teden

Z mednarodnim slikarskim tednom, ki ga SPD »Kočna« prireja v prihodnjem letu že dvajsetič v idilični vasi Sveče pod zeleno Kočno, si je društvo pridobilo prekomejno priznanje in ugled. Do danes je v tej tradicionalni slikarski koloniji sodelovalo nad 100 umetnikov in umetnic iz Slovenije, Italije in Avstrije. Po smrti ak. kiparja Franceta Goršeta leta 1986 je postala »Galerija« last kulturnega društva. Vrbnikova hiša se je tako spremenila v središče kulturnega in prosvetnega delovanja »Kočne«.

Pogled naprej

Predsednica SPD »Kočna« Tatjana Feinig (od leta 1989 dalje) je ponosna na opravljeno delo v preteklih 90 letih, še posebej pa na raznoliko delovanje od sedemdesetih let naprej. »Kulturno delo opravljamo z veseljem in ljubeznijo do kulture in naroda. Prireditve so včasih bolj kvalitetne, včasih pa manj.«

Po tako imenovanem »Orts- tafelsturm« se je klima namram slovenski narodnostni skupnosti le izboljšala. »Kulturno delo je postalo bolj aktualno in sprejemljivo. Imamo tudi nekaj nemško govorečih članov, ki z nami sodelujejo. Prireditve so načelno dvojezične, povezava, govori, seveda razen odrskih predstav, ki so v slovenščini. Prihodnost? Še vedno so ljudje ki se za prosvetno delo zanimajo, so pa tudi težave, kar je povsem normalno. Žal je birokratsko delo v zadnjih letih zelo naraslo. Zahvaljujem se KKZ, SPZ, vsem podpornikom in društvenikom za plodno sodelovanje in upam, da bomo uspešno pot nadaljevali tudi v novem tisočletju. Od central si pa še naprej želim finančno in moralno podporo.«

Mirko Štukelj

TINJE

Ambiciozen cikel predavanj o koroških Slovencih

V sredo, 10. novembra, se je v domu v Tinjah s predavanjem univ. prof. Andreasa Moritscha o nacionalnih ideologijah na Koroškem začel cikel 11 večerov na temo »Koroški Slovenci 1900 do 2000 – Bilanca 20. stoletja«. Prof. Moritsch je tudi vodja celotnega projekta, ki bo trajal do 16. februarja prihodnje leto, ko bo razprave zaključila okrogla miza o perspektivah 2000. Predavanja so v nemškem ali slovenskem jeziku, slovenski prispevki bodo simultano prevajani.

Povod za predavanja, ki zajemajo teme šolstvo, gospo-

darstvo, nasilje, upor, stranke, krška škofija, Slovenija, literatura, glasba, ljudska kultura in likovna umetnost z ozirom na koroške Slovence, je seveda bližajoči se konec 20. stoletja. Iz bilance tega, kar se je v tem stoletju zgodilo, želita organizatorja Sodalitas in Univerza Celovec prispevati k razvoju perspektiv za prihodnost.

Kot izhodišče bilance je bila postavljena teza, da bodo zgodovinarji to stoletje izročili zgodovini kot stoletje množičnega kolektivizma. Potemtakem naj bi se s pomočjo dveh ideologij poskušalo izenačiti

ljudi: »nacionalizem naj bi ustvaril egalitarne narode in jih med seboj omejil – komunizem pa je bil izumljen, da bi kar vse ljudi po vsem svetu izenačil.« Kaj sta oba -izma, ki naj bi »sicer še ne popolnoma, toda že nepovrnljivo propadla«, oz. »nasilno politično inscenirano izenčenje 20. stoletja« pomenila za pripadnike narodne manjšine v času nacionalizma, želijo v Tinjah diskutirati v prihodnjih mesecih. Naslednje predavanje z referentom dr. Teodorjem Domejem, 17. novembra, ob 19.30, bo posvečeno šolskemu vprašanju. A. L.

90 LET SPD »EDINOST« PLIBERK

Z optimizmom v novo tisočletje

V nabito polni farni dvorani v Pliberku je preteklo soboto SPD »Edinost« proslavilo svoj 90. rojstni dan. Slavnostno akademijo so s pesmijo in besedo oblikovali MoPZ »Foltej Hartmann« pod vodstvom Dominika Hudla, »Oder 73«, MePZ »Podjuna« in MoPZ »Kralj Matjaž«. Povezovalni tekst o zgodovini slavljenca je pripravila Anita Hudl, izvajali pa so ga Krista Mesner, Vera Sadjak, Franc Kuežnik in Claudija Daniel. (V Kulturnem domu si lahko ogledate tudi razstavo o zgodovini društva.)

Tajnik SPZ Janko Malle je društvu čestital k visokemu jubileju in opravljenemu kulturno-prosvetnemu delu, ki je močno zasidrano med prebivalstvom, kar da je dokaz njegove močne povezanosti z društvom in njegovim delovanjem. »Društvo lahko z optimizmom stopa v novo tisočletje«.

Mestni župnik Ivan Olip je opozoril na vlogo duhovščine v kulturnem delu in njihov trud za omiko. Župan Raimund Grilc je dejal, da je kulturno delovanje »Edinosti« del identitete v Pliberku. Predsednik KD Pliberk Fric Kumer pa je

izrazil željo po hitri dogradnji Kulturnega doma, ki naj bi vsem društvom nudil boljše pogoje za delovanje.

Lojz Mesner, Albert Močnik, Maks Piko, Franc Kuežnik, Jožko Müller, Vladimir Buchwald, Maks Prutej, Miha Lubas, Jožko

Lojz Mesner je iz rok Igorja Tršarja prejel Gallusovo značko

Čestitkam so se pridružili predstavniki zborov s Prevalj, iz Celja, Trbovelj in Križa iz Primorske ter predstavniki domačih političnih in kulturnih organizacij.

Ob koncu slavnostne akademije je sledila podelitev priznanj za kulturno delo: Gallusove značke za ljubiteljske kulturne dejavnosti so prejeli: Foltej Hartman, Janez Wakounig, Martin Kušej,

Hudl, Slavko Mlinar, Valentin Šumnik, Aleš Lutnik, Janez Krasnik, Franc Picej, Janez Kušej, Dominik Hudl in Božo Hartman.

Spominske plakete Slovenske prosvetne zveze so prejeli: Anita Hudl, Jožko Hudl, Matjež Nachbar, Krista Mesner, Janez Krasnik, Jožko Koncilja, Jožko Kert, Lipej Kolenik, Albert Mesner in Mirko Kert.

M. Š.

CELJE

Literarni obisk iz Koroške

V organizaciji Slovenske prosvetne zveze sta pretekli četrtek v Celju gostovala koroška pesnika Marija Bartoloht iz Gorjan v Ziljski dolini in Andrej Kokot iz Celovca. Avtorja sta bila gosta Zveze borcev, ki jima je v Celjskem domu pripravila izredno prisrčen sprejem. Uvodoma sta mladi glasbenici zaigrali in zapeli nekaj skladb, nato pa je Drago Medved številnemu občinstvu predstavil gosta iz Koroške. Marija Bartoloht, ki je v Celju nastopila prvič, je s svojimi pesmimi, napisanimi v ziljskem narečju, pri občinstvu zbudila veliko pozornost. Čeprav večina njenih verzov ni povsem razumela, je bila zanje predvsem zanimiva melodika ziljskega narečja. V razgovoru, ki se je razvil med njenim branjem, je Bartolohtova dejala, da

pesmi piše iz potrebe, da z njo izrazi svoja čustva, opisuje življenje na vasi, a tudi zato, da bi ohranila domačo govorico, ki je na tem obrobem območju izpostavljena hudi asimilaciji.

Andrej Kokot se je predstavil s kratkim izborom svoje poezije, a tudi z nekaterimi neobjavljenimi besedili. Tudi ob njegovi poeziji, ki v glavnem odraža skrb za ohranitev slovenske besede na Koroškem, je tekla beseda o trenutni politični situaciji, nastali po zadnjih volitvah v deželni oziroma državni zbor, ki koroškim Slovencem spet prinašajo hud nacionalni pritisk, zlasti na področju dvojezičnega šolstva. Pesnik je poudaril, da koroški Slovenci v tem pogledu pričakujejo odločno besedo zaščite in moralne opore Republike Slovenije.

LIBUČE / GALERIJA FALKE

Sedmi čezmejni kulturni projekt

V soboto je umetnik Marko Pogačnik ob zaključku čezmejnega litopunkturnega projekta, ki je že sedmi čezmejni kulturni projekt galeristke Renate Falke, odprl dve svoji razstavi. V Likovnem salonu Koroškega muzeja na Ravnah je pripravil retrospektivni pregled svojega dela, v galeriji Falke v Libuči pa razstavo o čezmejnem litopunkturnem projektu.

Renate Falke se zaveda posledic kakršnihkoli meja na življenje ljudi, umetnik Marko Pogačnik pa zaznava okolje na več ravneh. Prav zato je nastal skupen projekt libuške galerije in ravenskega muzeja z Markom Pogačnikom, ki se je zdravljenja južnokoroške pokrajine lotil zaradi prepričanja, da je to območje odločilnega pomena za celotni evropski prostor. Po njegovem je to eden od dveh centrov – drugi je na območju Ženevskega jezera – ki uravnoteža razmerje med ženskimi-jin in moškimi-jang silami evropskega prostora.

Področje južne Koroške v Evropi deluje kot jang-(moški) pol. Vendar pa, ker verjame v kozmični red in v lastno ravnotežje vsakega posameznega prostora, Pogačnik pripisuje Peci lastnosti močnega jin-(ženskega) pola. Zaradi agresivnega delovanja sodobne civilizacije se je to ravnotežje med moškim in ženskim polom na

južnem Koroškem podrlo. Med agresivno delovanje Pogačnik prišteva poselitev dežele, njeno politično razdelitev po prvi svetovni vojni in soočenje obeh etničnih skupin po njej. Zdravljenja teh travm se je lotil z litopunkturo, ki pomeni razvrstitev in medsebojno uglasitev kam-

Marko Pogačnik

nitih stebrov, ki jih je postavil na energijskih točkah ali tokovih v pokrajini, in deluje tako kot akupunkturo zdravljenje na uravnoteženost energije v človeškem telesu.

Litopunkturni kamni so postavljeni v Dobrli vasi, Velikovcu, Rabensteinu, na Ravnah in v Črni na Koroškem, v Libuči in v Pliberku. Litopunkturni kamen v Grebinju bo postavljen v naslednjem letu.

Razstavo si lahko ogledate do 27. novembra.

Irena Destovnik

BILČOVŠ

Pisan »jesenski« program

Pretekli konec tedna je bilo v ljudski šoli v Bilčovsu še posebno živahno. SPD »Bilka« je pripravilo Bilčovsko jesen '99, njegovemu vabilu pa se je odzvalo kar okoli 300 ljudi. Predsednik domačega društva »Bilka« Rupert Gasser je s potekom pisane dvodnevne prireditve zadovoljen, predvsem tudi z obiskom. Največ ljudi, tudi nemško govorečih, je pritegnil v soboto nastop skupine 4Xang, ki je občinstvo navdušila s svojim kritično-zabavnim programom. Veliko mlade publike pa se je zbralo tudi v nedeljo dopoldne na gledališki predstavi »Kekec in Pehta« Teatra za vse z Jesenic. V nedeljo zvečer se je Bilčovška

Skupina 4Xang je navdušila tudi v Bilčovsu

jesen '99 končala z igro Male tržaške kabaretne bande, ki je na

šaljiv način prikazala današnji položaj tržaških Slovencev.

ŠMIHEL

»Pesmi sveta« pravi magnet

V petek je občina Bistrica v šmihelski ljudski šoli priredila že tradicionalni jesenski koncert. Pod naslovom »Lieder der Welt – Pesmi sveta« je pet zborov oz. glasbenih skupin oblikovalo edinstven koncertni užitek.

Prostorna telovadnica se je izkazala kot premajhna za naval ljubiteljev glasbe, okoli 400 se jih je namreč zbralo v prostorih ljudske šole! Moderator je bil Andrej Wakounig, koncert pa je odprla skupina »Volksmusik Asprian« iz Šentandraža, ki je z instrumentalnimi skladbami povezovala spored.

Priznani MePZ Gorotan je s slovenskimi, nemškimi in tudi

eno angleško pesmijo že takoj poskrbel za mednarodno vzdušje v dvorani. Ob nastopu »Šmihelskega kvinteta« so poslušalci lahko spet prisluhnili manjši glasbeni skupini, ki pa z močjo svojih glasov ni nič manj navduševala občinstvo kot veliki zbor popej.

Najbolj napeto pa so vsi čakali na prvi nastop novega zbora v občini Bistrica. Imenuje se »St. Katharina Chor« in šele pred nedavnim so pevke (90 % zbora) in pevci začeli z vajami. V okviru jesenskega koncerta so se prvič prezentirali širši javnosti. Raznovrstni program je poskrbel za sproščeno vzdušje

med publiko. Tako je zbor zapel dve nemški, eno slovensko, eno angleško in za konec še afriško pesem.

Ta mednarodni flair je prevzel tudi zadnji nastopajoči zbor »MGV Petzen-Loibach«, ki je kratkoročno spremenil svoj program in svojim načrtovanim pesmim dodal še ameriški gospel. S tem je zbor posredoval poslušalcem vtise z svoje poletne turneje po Kanadi.

Po dodatku, ki ga je naglas zahtevala publika, se je iztekel poseben glasbeni večer, ki bi ga zagotovo bilo vredno »posnemati« tudi marsikje drugje.

T. G.

CELOVEC

IG AutorInnen v Mohorjevi

Interesna skupnost avtoric in avtorjev Koroške je 9. novembra na povabilo Mohorjeve založbe v prostorih le-te imela svoje redno deželno zborovanje. Z izbiro kraja je združenje želelo izraziti priznanje kulturno bogatemu prostoru, za katerega bogastvo da gre zahvala dvojezičnim ko-

roškim kulturnim ustanovam in dvojezičnim koroškim založbam, meni predsednik avstrijske IG Autorinnen Autoren Gerhard Ruiss. Obenem je združenje dalo tudi viden političen signal glede volilnih uspehov svobodnjaške stranke, ki je v volilnem boju stavila na nacionalistične teme.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 11. 11.

BOROVLJE, Glavni trg –
Martinov trg

ŠMARJETA, Farna dvorana –
KD Šmarjeta-Apače

19.00 Martinovanje

PETEK, 12. 11.

19.00 SREDNJE TRUŠNJE, na gradu
Razstava: Norbert Glantschnig,
Gerd Rainer, Harald Scheicher;
do 18. decembra

CELOVEC, Celovška bolnica
19.30 5. internacionalni festival lirike
z Wolfgangom Bauerjem

CELOVEC, Pri Joklnu – KD Pri Joklnu
20.00 Martinovanje

ŠMIHEL, Farna dvorana
20.00 Martinovanje s folklorno
skupino iz Zg. Velke v Sloveniji

SOBOTA, 13. 11.

BLEŠČEČA SPD Celovec
Delovna akcija do 14. 11.

VOVBRE, galerija Wiegele
15.00 Razstava Edwina Wiegele

ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
18.00 Premiera: »Igrajmo se gleda-
lišče«. Nastopa: Šentjanska
otroška gledališka skupina I

BELJAK, Kongresni center
19.30 Koncert slovenske filharmonije

ŠENTPRIMOŽ, Kulturni dom –
SPD Danica

19.30 Glasbena delavnica Srček –
koncert. Mladi iz Dobrle vasi
improvizirajo z glasbo in
besedo, pripravil Lado Jakša

CELOVEC, Univerza, soba 129 –
GrüBi, SPZ

20.00 Koncert skupine Mahaleo

CELOVEC, Dom sindikatov –
Dvojezična TAK

20.00 Maturantski ples. Igrata:
Ansambel Svetlin in California

OBIRSKO, Pri Kovaču –
EL Železna Kapla

20.00 Martinovanje z ansamblom Rosa

NEDELJA, 14. 11.

ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
10.00 Ponovitev gledališke predstave
»Igrajmo se gledališče«

ŠMIHEL, Farna dvorana –
KPD Šmihel

11.00 Premiera lutkarjev »Dežela sonca

SVEČE, Pri Adamu

18.00 90-letnica društva SPD Kočna

PONEDELJEK, 15. 11.

TINJE, v domu
10.00 Odprtje razstave Wil. Krajgerja

CELOVEC, 10.-Oktober-Str. 19 –
UNIKUM

17.00 1. Kärntner Kurzschluss-Handlung

PETEK, 19. 11.

BISTRICA/ROŽ, Kulturni dom – SPZ
20.00 Os. koncert »Mojcej, oh Mojcej«

SOBOTA, 20. 11.

ŠTEBENJ/MALOŠČE, Farni center –
SKD Jopa Baško jezero
18.00 Filmski večer za starejše in
mlajše »Srečanje na vrhici«

RIKARJA VAS, Mehrzweckhaus –
SPD Dobrač

19.00 »Matiček se ženi« – SPD Danica
in Gledališče ob Dravi

NEDELJA, 21. 11.

ŠENTPRIMOŽ, Kulturni dom – SPZ
14.30 Os. koncert »Mojcej, oh Mojcej«

CELOVEC

Specializirana trgo-
vina za terorizem
kreposti!

Univerzitetni kulturni center UNI-
KUKM je spoznal znamenja časa in
ustanovil specializirano trgovino z nas-
lovom »1. Kärntner Kurzschluss-
Handlung« v 10.-Oktober-Straße 19.
40 umetnikov je pripravilo okoli 70
koristnih izdelkov za ljudi, ki zaradi
dane situacije na Koroškem iz različ-
nih razlogov prisilno ravnajo v afektu.
S pomočjo »Minderheitenprogramm-
revolverja«,

»Koroškega križa«, »Nestentschmut-
zerja« ali pa enostavno s »Patriotskim
molitvenim mlinom« lahko izživljate
osebne stiske tudi v preprostem vsak-
danjem terorizmu. Kdor je že obupal,
si vseeno lahko nabavi »Mutmacher-
ja« ali pa »Trauerschleifenvorrats-
packunge«.

Otvoritev trgovine
bo v ponedeljek,
5. novembra, ob
17. uri.

NESTENTSCHMUTZER

samo

129,-

Maturantski
ples

Zvezne dvojezične
trgovske akademije

v soboto, 13. 11.,
ob 19.30
v Domu sindikatov
v Celovcu

Igrata:
Ansambel Svetlin
in California

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV IN
ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV

sporočata:

Poslovni čas na sedežu obeh organizacij v Ce-
lovcu, Tarviserstrasse 16/I, bo v prihodnjih
mesecih samo enkrat na teden, in sicer ob
ponedeljkih, od 9. do 12. ure.

V tem času sta organizaciji dosegljivi
po telefonu – številka 0 46 3/51 43 00-60

Prisrčno Vas vabimo na

Martinovanje

v petek, 12. novembra 99
od 20. ure naprej, k Joklnu.

Glasba v živo, pečeni kostanji,
domače vino z Goriških brd in
vaša dobra volja bodo oplešali večer.

Kulturno društvo Pri Joklnu, Gledalce 7, Celovec

Naši zvesti
bralki Ani
Sitter iz Želuč ob
okrogli obletnici,
ki jo je obhajala te
dni, iskreno česti-
tamo in ji želimo
še mnogo zdravih
in veselih let.

Uredništvo
Slovenskega vestnika

PRAZNUJEJO! Justi Dov-
jak, Marija Lipuš in Urši
Mak iz Sel – rojstne dneve;
Erika Mischitz iz Prible vasi
– rojstni dan; Tinej Križnik
iz Mokrij – rojstni dan; Ceci-
lija Preinig iz Grabalje vasi – rojstni
dan; Oto Penič iz Lobnika – 70. rojstni
dan; Hanzi Sluga iz Železne Kaple –
40. rojstni dan; Lizi Wölcher z Rebrce
– 50. rojstni dan; Feliks Mak iz Podsin-
je vasi – 80. rojstni dan; Martin Koren
iz Vaz pri Šentjakobu – 90. rojstni dan;
Kati Ojster z Obirskega – 65. rojstni
dan; Pavl Fric s Kota v Šentjakobu –
rojstni dan; Rezika Lederer iz Šentja-
koba – rojstni dan; Katarina Dovjak iz
Podgrada – rojstni dan in god; Marija
Zechner iz Gornje vasi pri Pliberku –
rojstni dan; Lizka Leben iz Drveše vasi
– 75. rojstni dan; Luka Boročnik iz
Podkraj – rojstni dan; Mirko Krajger
iz Strpne vasi – rojstni dan; Mirko Perč
iz Rinkol – rojstni dan; Poldi Knez z
Bele pri Železni Kapli – rojstni dan;

čestita!

Franc Smrtnik st. iz Kort
– rojstni dan; Elzi Hribar
iz Celovca – rojstni dan;
Albert Močnik iz Šmihela
– rojstni dan; dr. Jože
Messner iz Salzburga –
rojstni dan; dr. Marija Spieler iz Celo-
vca – rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

Četrtek, 11. 11. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zila

Petek, 12. 11. ■ 18.10 Utrip kulture

Sobota, 13. 11. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

Nedelja, 14. 11. ■ 6.06 Dobro jutro, Ko-
roška / Guten Morgen, Kärnten! (mag.
Hanzi Rosenzopf) 18.00 Glasbena mavrica

Ponedeljek, 15. 11. ■ 6.06 Kratki stik

Torek, 16. 11. ■ 18.10 Otroški spored

Sreda, 17. 11. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 14. 11. ■ 13.30 ORF 2 • »SOS-DE-
MOKRACIJA«: Nobene koalicije z rasiz-
mom – protestna akcija tudi s slovensko
udeležbo • Maturantski ples Zvezne dvoje-
zične trgovske akademije v Celovcu • SPD
Kočna v Svečah gradi že 90 let na ohran-
janju narodnih prvin in iskanju inovacij •
Die Kärntner – odprla izpostavo v Ljublja-
ni • Kaj takega: Sveti Martin je rojen bil v
ogrski deželi, na Laškem se je gor zredil, v
Šmarjeti v Rožu pa prvič proslavil!

Ponedeljek, 15. 11. ■ 3.40 ORF 2 – Po-
novitev 16.30 TV SL01 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

VSAN DAN ■ 6.00 Dobro jutro, sonce
8.00 Domače viže in zborovska glasba
8.30 Živa (do 10.00) 14.00 V taberni
16.00 Od štirih do šestih

Nedelja, 7. 11. ■ 8.00 Otroški vrtljak
8.30 A capella 15.30 Voščila

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 12. 11. ■ 10.00 Kalejdoskop: Tatja-
na Feinig – 90 let SPD Kočna 11.00 Kärn-
ten unten durch (pon.) 12.00 Poročila
12.07 Divan 13.00 Kultura: Tujina v meni
18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški
kotiček 19.15 Glasba 20.00 Soundcheck
21.00 DJ-Line 24.00 Po Koroškem (pon.)

SOBOTA, 13. 11. ■ 10.00 Forum 12.00
Poročila 12.07 Divan 13.00 Die Welt ein
Dorf 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila
19.00 V pogovoru: dr. Valentin Sima
(pon.) 20.00 Yugo-Rock 23.00 Club Karate

NEDELJA, 14. 11. ■ 10.00 Evropa v
enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00
Literarna kavarna 12.00 Poročila 12.07
Divan 12.30 Out of Carinthia: dr. Katja
Sturm-Snabl 18.00 Glasba 18.45 Poroči-
la 19.00 Alpe Adria 20.00 Sunday Loops
DJ Nova 22.00 For those about to Rock
24.00 Kultura: Tujina v meni (pon.)

PONEDELJEK, 15. 11. ■ 10.00 Mrtvaške
pesmi in žalostinke 12.00 Poročila
12.07 Divan 13.00 Alpe Adria (pon.)
18.00 Kärnten unten durch 18.45
Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15
Blazno resno o sekusu (7) 20.00 Take the
Jazz Train 22.00 Die Welt ein Dorf
(pon.) 23.00 Šoja & Elster (pon.)

TOREK, 16. 11. ■ 10.00 Kalejdoskop
12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V po-
govoru 18.00 Šport 18.45 Poročila 19.00
Otroški kotiček 19.15 Glasba 20.00 No-
che Latina 22.00 Literarna kavarna (pon.)
23.00 Nachtfalter 1.00 Šport (pon.)

SREDA, 17. 11. ■ 10.00 Kalejdoskop
11.30 Vox latina 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Po Koroškem: Mojcej, oh Moj-
cej 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00
Otroški kotiček 19.15 Glasba 20.00 Ruff
Radio 22.00 Madforce 24.00 Out of Car-
inthia: dr. Katja Sturm-Snabl (pon.)

ČETRTEK, 11. 11. ■ 10.00 Kalejdoskop
12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Glas-
ba 18.00 Šoja & Elster 18.45 Poročila
19.00 Otroški kotiček 19.15 Yesterday &
Today 20.00 Music for the Masses 23.00
Freak Show 1.00 Soundtrack

KOTLJE / PREŽIHOVA BAJTA

Mežiška dolina gradi na kulturni podobi

Dvajset let je minilo od prvotne ureditve spominskega muzeja znamenitega koroškega pisatelja Lovra Kuharja, bolj poznane pod psevdonimom Prežihov Voranc. V tem času je Prežihovo bajto obiskalo nad dvesto tisoč predvsem mladih obiskovalcev. Tudi zato domačini pričakujejo, da ta kulturni spomenik pridobi nacionalni status.

Prežihova bajta, muzej v Kotljah pri Ravnah na Koroškem, je prenovljen

Ob dvajseti obletnici obstoja spominskega muzeja koroškega pisatelja Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca, za katerega pravijo, da je s pripovedno močjo Koroško predstavil svetu, so se nedavno na Prežihovini nad Kotljami zbrali številni domačini in znani kulturniki iz slovenskega središča. V interpretaciji dramskih igralcev Jerce Mrzel in Poldeta Bibiča, Mitje Šipka in Špele Šipek ter ravenških gimnazijcev, so udeleženci podoživljali literarna dela in značne like, kot jih je upodobil ta koroški pisatelj, ki ga uvrščajo v socialni realizem. Izšlo je dvanajst knjig, njegove »Solzice« pa sodijo v Unescovo svetovno dediščino. Kulturni program so sooblikovali s koroškimi ljudskimi pesmimi pevci zbora Šentnelseki pavri in virtuoz harmonikar Borut Zagoranski iz Ptuja.

O pisatelju in celi Prežihovini rodbini ter o pomenu spomin-

skega muzeja za Koroško, Slovenijo ter sožitje narodov bodoče Evrope je poleg županje Raven Ivane Klančnik gorovil državni sekretar ministrstva za kulturo Silvester Gabršček. Prežihovi so bili pomembna slovenska rodbina v tem stoletju (Vorančeva brata sta prav tako veliko dosegla – Alojz, duhovnik, je doktoriral iz prava in ekonomije, Avgust je bil prvi ured-

skim domovom oz. muzejem, kjer se bodo mladi seznanili z ustvarjalno močjo prednikov.

Muzej Prežihovo bajto je doslej obiskalo nad dvesto tisoč predvsem mladih ljudi. Pred dvema letoma je njeno obnovo z restavratorskimi posegi in ureditvijo okolice, kjer se nahaja tudi kip velikega pisatelja, prevzel Koroški muzej z Raven na Koroškem ter pri tem sodeloval s strokovnjaki iz Ljubljane. Kot je povedala direktorica Koroškega muzeja mag. Karla Oder, si bodo prizadevali, da postane ta muzejska hiša nacionalni kulturni spomenik, kar potrjujejo tudi številni obiskovalci. V okviru stalne zbirke Koroškega muzeja Ravne pa je ob tej priložnosti izšel katalog Prežihova bajta, ki izčrpno predstavlja spominsko hišo, Prežihovo rodbino in ustvarjalnost pisatelja Prežihovega Voranca. 5. 5.

MARIBOR

Umrli najstarejši olimpijski zmagovalec Leon Štukelj

Slovensko športno in vso ostalo javnost je v ponedeljek pretresla žalostna vest: v starosti 101 leto je v Mariboru umrl najstarejši nosilec zlatih olimpijskih odličij na svetu, Slovenec Leon Štukelj.

Leonu Štuklju, rojen je bil 12. novembra 1898 v Novem Mestu, se je kot enemu redkih slovenskih športnikov uspelo uvrstiti v sam svetovni vrh, kjer je bil vse od svetovnega prvenstva leta 1922 v Ljubljani do olimpijskih iger v Berlinu leta 1936, ko je na najlepši način zakrožil in končal svojo več kot 20-letno tekmovalno telovadno pot. Legenda slovenskega in svetovnega športa si je samo na olimpijskih igrah pritelovadil šest odličij, od tega dve zlati v Parizu leta 1924, eno zlato in dve bronasti v Amsterdamu leta 1928 in za zaključek svoje

Waldyslaw Nowicki-Poljska 80-letnik

Wladyslaw Nowicki

Pred 58-imi leti je Wladyslaw prišel kot deportiranec na Koroško, kjer je bil dodeljen kot prisilni delavec Vazarjevi hiši v Spodnjih Vinarah.

Lepo so ga tam sprejeli in on jim je naklonjenost vračal s pridnim delom in skrbjo za dom in družino. Vse do leta 1946 (pet let) je moral ostati tu. Pri Vazarju se je dobro vživel, se naučil govoriti in pisati slovensko. Ker je zvest bralec Slovenskega vestnika, še do danes ni pozabil našega jezika.

Čeprav je bil kot pregnanec po sili poslan na Koroško, je pri dobrih ljudeh tudi on vzljubil te kraje in še zdaj rad kdaj pride, če mu je mogoče, da pogleda, kako raste že drugi in tretji Vazarjev rod.

Ob njegovem lepem jubileju mu želimo še mnogo zdravij in srečnih let

vsi Polzerjevi in Frvonovi

Koroškem, knjige TRAN/SPORT avtorja Mirka Bogotaja, in s tem izrazil svojo veliko povezanost s slovenskim športom v zamejstvu in s koroškimi Slovenci.

Olimpijski komite Slovenije-Združenje športnih zvez se je svojega ustanovnega člana spomnil na žalni seji v torek v Ljubljani, pogrebne slovesnosti za najstarejšega olimpijskega zmagovalca na svetu pa bodo v petek, 12. novembra ob 12. uri na pokopališču Dobrava v Mariboru.

I. L.

Pismo bralca

O nepremagljivih ...

K pismu bralke Anice Zablatnik v zadnji številki Slovenskega vestnika le nekaj kratkih pripomb oz. popravkov:

Slovenska športna zveza kot strešna organizacija slovenskih in dvojezičnih športnih društev ter klubov že po svoji zasnovi obravnava vse enako. To velja tudi za super-trim-sedmerboj, tako da ceni športne dosežke vseh v enaki meri in se veseli z vsakim zmagovalcem, neglede na to, od kod prihaja.

K omenjenemu dogodku pri kegljanju le toliko: sicer drži, da smo – prav zato, ker je s slovenskim sporedom ORF domanjeno, da obširno poroča o vseh prireditvah – morali spremeniti finalni modus, vendar za avtorico

pisma bralcev velja, da z rezultatom, ki ga je dosegla v že izvedenem polfinalu in tudi v ponovnem finalu, ne bi bila osvojila prvega mesta – le to pa bi bilo spremenilo tudi dnevno in skupno uvrstitev njene ekipe.

Vrhu tega: spremembi modusa finala ni nasprotoval noben vodja ekip. Dodatno moramo poudariti, da tudi pri dertanju otrok ni prišlo do nepravilnosti, tako da gre tudi ta trditev v prazno. Načelno pa lahko z veseljem in ponosom ugotovljamo, da ljudje na podežlju super-trim-sedmerboj radi sprejemajo. To pa je bil in ostaja tudi glavni cilj prireditve ob 50-letnici Slovenske športne zveze.

Ivan Lukan, SŠZ, Andrej Mohar, ORF-slovenski spored

Odprto pismo

Odprto pismo Kluba slovenskih študentk in študentov na Dunaju maturantkam in maturantom, proforskemu zboru in Združenju staršev Dvojezične trgovske akademije v Celovcu.

»Man darf sich nicht damit begnügen, dass Kärnten frei und ungeteilt bleibt. Dieses Land wird nur frei sein, wenn es ein deutsches Land wird.« (»profil«, 18. 02. 1985)

»Nicht die Freiheitlichen sind die Schädlinge der Demokratie. Wir sind das Schädlingsbekämpfungsmittel. Bei uns regieren die Rothäute und die Schwarzen – und nicht, wie üblich, dass sie in den Reservaten leben.« (»Die Presse«, 10. 09. 1990)

»Na, das hats im Dritten Reich nicht gegeben, weil im Dritten

Reich haben sie ordentliche Beschäftigungspolitik gemacht, was nicht einmal Ihre Regierung in Wien zusammenbringt. Das muss man auch einmal sagen.« (Haider v koroškem deželnem zboru, 13. 06. 1991)

»In Österreich gibt es 300.000 Arbeitslose und 300.000 offizielle Ausländer.« (Freiheitlicher Pressedienst, 01. 05. 1996)

»Jeder Asylant holt sofort seine Familie nach und lässt sie gesundheitlich sanieren. Auf Kosten der tüchtigen und fleißigen Österreicher.« (»Kleine Zeitung«, Graz, 12. 01. 1998)

»Man kann sich bei mir darauf verlassen: Wenn ich einmal etwas gesagt habe, dann meine ich es so.« (»ZiB«, 14. 05. 1991)

Nerazumljivo je, da citirani politik ni bil »samo« povabljen na maturantski ples Dvojezične trgovske akademije v Celovcu, temveč je bil celo naprošen, da prevzame častno pokroviteljstvo. Šokirani smo nad pomankljajem politične izobrazbe in senzibilnosti maturantk in maturantov.

12. 11. 1999 dan republike, demonstracija »Keine Koalition mit dem Rassismus« na Dunaju 13. 11. 1999 maturantski ples Dvojezične trgovske akademije v Celovcu, častno pokroviteljstvo mdr. dr. Jörg Haider

KŠŠD

Pismo so prejeli: maturantke in maturanti Dvojezične TAK, proforski zbor Dvojezične TAK, Združenje staršev Dvojezične TAK, Naš tednik, Slovenski vestnik, Nedelja, Radio Korotan, Radio Agora, Slovenski oddelek ORF.

REGIONALNA LIGA

SAK v leto 2000 starta z zadnjega mesta

Zadnji poraz z 0 : 2 na domačem terenu proti zadnjemu na lestvici Welsu je bil za Slovenski atletski klub značilen zaključek jesenskega dela prvenstva. Vseskozi skažena sezona se je torej končala na koncu lestvice.

Kje so tisti časi, ko so igralci in funkcionarji prognozirali »nov SAK, ki se mu ne bo treba bati nikogar«? Cilji so sedaj za-

vedno ni na višku svojih zmoglosti, in tudi igralci kot Roy, Šmid in Zankl so na seznamu poškodovanih. Legionar Adrovič je ob začetku igral še kar zadovoljivo, po poškodbi pa je močno popustil. Ogris ni igral na svoji standardni poziciji legionarja.

Vse to zagotovo niso najboljše pogoji za uspešnost nogometne ekipe. »Vse kar je le ne-

Gledalci hočejo seveda videti domače igralce namesto neznanih legionarjev, ki nimajo identifikacijskega potenciala zanje. Vprašanje je »le«, kje dobiti izkušene domače igralce, ki bi lahko vodili moštvo iz slabega položaja?

Vsekakor bodo odborniki na klubski klavzuri 20. in 21. novembra postavili nove smernice za »SAK 2000«. O možnih spremembah nihče noče povedati nič konkretnega, toda vsakomur je jasno, da se mora nekaj odločilnega spremeniti. »Dopuščam vsako diskusijo« – tako predsednik Perč pusti vsa vprašanja odprta, tako vprašanja o igralcih kot tudi o trenerju Vrabcu. »Iskali smo človeka, ki naj bi ekipo dolgoročno privedel do uspeha« je bila utemeljitev za odločitev za Vrabca.

Spremembe pa se ne bojo opravile le pri SAK, temveč tudi v regionalni ligi nasploh. Na seji regionalne lige v petek na Štajerskem bodo funkcionarji razpravljali o morebitnem novem modusu in o razširitvi regionalne lige s 14 na 16 ekip.

Pozimi bodo nogometaši in žoge torej mirovali, za funkcionarje pa se bo pravi »boj« šele začel!

T. G.

SAK na tleh? Na sliki (v beli majici): Muharemović

stavljeni precej nižje, zdaj ekipa upa samo še na obstoj v regionalni ligi. Predsednik kluba Jurij Perč o slabi bilanci v prvi polovici sezone: »Zame osebno je to veliko razočaranje«.

Funkcionarji so namreč pričakovali, da bodo novi igralci lahko dali ekipi impulze in elan. Mladi igralci naj bi se po njih orientirali, žal pa se to ni uresničilo. Adrovič je prišel k ekipi izredno pozno, Ogris je bil dolgo časa poškodovan in še

gativnega, se nam je pripetilo v preteklih treh mesecih«, je Perčeva analiza slabih rezultatov. Jasno je, da se mora v zimskem odmoru nekaj zgoditi, toda stvar ni enostavna. Vse spremembe so povezane s finančnim aspektom, ki za klub v regionalni ligi ni preveč izgleden. Liga je sicer s povišanjem števila koroških klubov postala atraktivnejša, toda ta efekt očitno ni učinkoval na navijače SAK.

BOKS

Wieser boksal v finalu

Prejšnji petek in soboto je v Linzu potekalo avstrijsko državno prvenstvo, na katerem so sodelovali trije Korošci. Medtem ko sta Freddy in Sigi Steiner izpadla že v polfinalu, se je Franci Wieser (HSV Celovec) priboksal do finala, v katerem je

po točkah (2 : 13) podlegel Jugoslovancu Zdravomiru Dimitrijeviću, ki boksa za Tirolsko. »Nikoli ni bilo govora, da bi zmagal«, se Wieser kaže vsekakor zadovoljnega, saj nasprotnik ni bil kakšen »nobody«. Dimitrijevič boksa od 8. leta sta-

rosti naprej in živi od svojega športa. Lani je boksal na svetovnem prvenstvu v Houstonu, leta 2000 pa bo kot eden izmed dveh avstrijskih boksarjev sodeloval na olimpijskih igrah v Sydneyu.

T. G.

Franci Wieser (levo) je šele v finalu podlegel profesionalcu Dimitrijeviću

MEDNARODNI KOŠARKARSKI TURNIR KOŠ-A V CELOVCU

Košarkarski klub KOŠ prireja v soboto, 13. novembra 1999, s pričetkom ob 9.00 v Mladinskem domu SŠD v Celovcu mednarodni mladinski košarkarski turnir, ki se ga bodo poleg ekipe KOŠ-a udeležile še mladinske ekipe avstrijskega prvoligaša Wörthersee-Piraten iz Celovca, DIMP Basket iz Opatije na Hrvaškem ter Košarkarskega kluba Jesenice iz Slovenije. Vsi ljubitelji košarke prisrčno vabljeni!

ODBOJKA

Dobljanke vodijo!

Pozitivne novice prihajajo spet iz ženskega tabora SK Dobljanke. V soboto so močne Dobljanke premagale USV Bad Vöslau s 3 : 0 (23/16/17), v nedeljo pa je bila »žrtev« ekipa UWW Dunaj – spet s 3 : 0 (18/16/12) so domačinke »katapultirale« svoje nasprotnice iz športne dvorane Kulturnega doma v Pliberku.

Nagrada za vseskozi dobre rezultate je 1. mesto v 2. zvezni ligi-vzhod. Kaže, da hočejo Dobljanke slediti svojim moškim kolegom v 1. zvezno ligo!

»Z bojem do zmage« – je geslo uspešnih Dobljank!

ŠAH

Zmaga SŠK »Obir« – SŠZ in Bekštanj na turnirju v Izoli

Prva ekipa SŠK »Obir« iz Železne Kaple je v tretjem krogu prvenstva v 1. razredu-vzhod slavila pomembno zmago. Moštvo na čelu s slovenskim legionarjem Dušanom Jokovićem je v gosteh premagalo doslej vodečo ekipo na lestvici Weitensfeld s 4,5 : 3,5. Kapelčani so tokrat nastopili v kompletni postavi, pravo maratonsko partijo pa je odigral Johann Wolte: po skoraj sedmih urah je z remijem na šesti deski svojemu moštvu dokončno zagotovil zmago. Uspešna je bila tudi druga ekipa Kapelčanov: v Celovcu je premagala moštvo slepih z 2,5 : 1,5 in je še naprej

v vrhu lestvice v 4. razredu C.

Na 36. Srečanju obmejnih mest in krajev v hitropoteznem šahu v nedeljo v Izoli sta nastopili tudi ekipe SŠZ (J. Amrusch, J. Kovač, R. Reichmann, I. Lukan) ter Bekštanj (A. Gallob, P. Gallob, Ulbing, Melcher). Med 19 vrhunskimi ekipami predvsem iz Slovenije, a tudi iz Hrvaške ter Italije in avstrijske Koroške, je zmagala četverica slovenskega državnega prvaka Branik Maribor (66 točk) pred moštvom prireditelja turnirja Koper-Žusterna (58) in ŠD Piran (55,5). Ekipa ASKÖ Bekštanj je osvojila 18, SŠZ pa 7 točk.

I. L.

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 85

Silvo Kovač

Problem dr. S. Wolf
Zagreb 1935 – mat v treh potezih

Osamljenemu črnemu kralju so bele figure, ki so raztresene po šahovnici, napovedale matiranje v treh potezih. To belemu uspe, če pravilno odigra prvo potezo in na šahovnici se bodo

pojavele kar štiri čiste matne slike. Ob majhnem številu figure boste oreh hitro strli!

Rešitev št. 84

Najprej je potrebno belemu kralju odvzeti polje e3. To uspešno uresniči črni kmet po potezi 1...f4! Beli je zdaj spoznal, da se je ujel v zanko in se je vdal, saj ne more braniti pretnje: 2...Lc5+! 3.bxc3 bc5+ mat! Tudi na 2.Sb3 ni več rešitve. Tokrat partijo zaključijo poteza 2...Tc4 mat! Vedno se ne velja držati napisanih pravil in s kraljem hiteti v središče šahovnice!

